

XV. *Invoering eener consumtive belasting op potasch, paerlasch, soda en weedasch.* (Behandeling van het wets-ontwerp.)

25ste ZITTING.

ZITTING VAN WOENSDAG 6 JANUARIJ 1819. (1)

(GEOPEND TEN 12³/₄ URE.)

Voorlezing en goedkeuring der notulen van het verhandelde in drie vergaderingen met gesloten deuren.

Voorzitter: de heer jhr. **Dubus de Gislignies.**

Tegenwoordig met den Voorzitter, 57 leden, te weten de heeren:

Cuyppers, Dubus, A. J. J. H. Verheyen, de Vaernewijck d'Angest, Metelerkamp, Rosier. P. Tack, van Aefferden, de le Vielleuze, A. G. Verheyen, Reyphins, Cornet de Grez, de Stockhem, de Goër, Nagelmaekers, de Codt, de la Motte Baraffe, Gendebien, van Hees, de Ham, van Tuyl van Serooskerken van Heeze en Leende, van Wickevoort Crommelin, de Jonge, van Heerdt tot Eversberg, Gockinga, van Boetzelaer, de Moreau de Bioul, Meeus, van Spaen van Biljoen, Dumont, Voet van Winssen, Sandberg van Essenburg, Fabry Longrée, Serruys, Canneman, Membrède, van Kessel, van Randwijck, Kemper, 's Jacob, Jarges, Groeninx van Zoelen van Ridderkerk, Carbasius Bzn., Trentesaux, Maréchal, van Eysinga, de Malingreau d'Hembize, Faber, Lycklama à Nyevelt, de Serret, Huytens Kerreman, van Panhuys, Collard, J. F. Tack, Pijcke, d'Omalius Thierry en della Faille d'Huyse.

De notulen van het verhandelde in de zitting van 4 Januarij jl. worden gelezen en goedgekeurd.

Vervolgens zijn gelezen de notulen van het voorgevallene in de vergaderingen met gesloten deuren, gehouden den 31sten December 1818, en van 4 en 6 Januarij 1819.

Deze laatstvermelde notulen zijn tevens vastgesteld.

De vergadering wordt daarop gesloten.

VERSLAGEN VAN HET VERHANDELDE IN DE COMITÉS GENERAAL VAN 31 DECEMBER 1818, 4 EN 6 JANUARIJ 1819. (2)

Verslag van het voorgevallene op 31 December 1818 na de openbare zitting.

„Overeenkomstig de bepaling van het 12de art. van het Reglement van orde is door den **Voorzitter** aan de leden de geheimhouding opgelegd wegens het thans te behandelen onderwerp.

(1) Zie 1°. *Officiële Notulen* van het gebeurde op dezen dag; 2°. *Nederlandsche Staats-courant* van 1819, n°. 8; 3°. *Journal général des Pays-Bas* van 1819, n°. 100; 4°. *Stuarts Jaarboeken*, I, 69—71.

(2) Deze zijn overgenomen uit de *Officiële Notulen*.

„Vervolgens is gelezen eene boodschap van Z. M. den Koning van heden uit Brussel, strekkende ter aanbieding van een ontwerp van wet omtrent het nemen van provisionnele maatregelen, welke in verband staan met een der door den staatsraad, Directeur-Generaal der In- en Uitgaande Regten en der Accijnsen overgebrachte ontwerpen van wet, waarbij eene consumtive belasting bij den invoer wordt bepaald op de potasch, paerlasch, soda en weedasch. (1)

„Dit ontwerp en de missive van Zijne Majesteit zullen terstond aan de presidenten der Afdeelingen worden verzonden, en zijn de Afdeelingen door den Voorzitter verzocht zich ten spoedigste daarmede te willen onledig houden.

Waarna de zitting met gesloten deuren is geëindigd.”

Verslag van het voorgevallene op 4 Januarij 1819, vóór de openbare zitting.

„De notulen van het verhandelde in de laatstgehouden vergadering met besloten deuren op den 31sten December jl. zijn gelezen en gearresteerd.

Is gelezen het *Verslag der Centrale Afdeeling* omtrent het ontwerp van wet *bepalende voorloopige maatregelen betreffende tot eene in te voeren consumtive belasting bij den invoer op de potasch, de paerlasch, de soda en de weedasch.* (2)

„De beraadslaging omtrent hetzelfde ontwerp is dadelijk geopend.

„Verschillende leden hebben daaromtrent hetzij voor hetzij tegen gesproken.” (3)

(1) Zie de Koninklijke Boodschap en het wets-ontwerp in de *Bijlagen* onder n°. XV.

(2) Zie dat *Verslag* in de *Bijlagen* onder n°. XV.

(3) Bij die gelegenheid hebben onder anderen het woord gevoerd de heeren Kemper en van Hogendorp, de eerste vóór, de laatste tegen het ontwerp. [Zie van Hogendorp's *Bijdragen* IV, bl. 2—5; Kemper's *Verhandelingen* enz. III, bl. 303—304]. Wat de heer Kemper bij die gelegenheid heeft gesproken, blijkt niet. De redevoering van den heer van Hogendorp komt voor in diens *Bijdragen* (Hollandsch), en in het *Journal Général des Pays-Bas*, n°. 100 (Fransch).

Die aanspraak luidde aldus:

EDEL MOGENDE HEEREN!

„Om dezen voorloopigen en voorafgaanden maatregel wel te waarderen, moet men eerst vaststellen tot welk eene orde van zaken hij behoort.

De impost op de zeep is onder den naam van accijns een' tijd lang op de fabriekaadje geheven. Men heeft er de ongemakken van gevoeld, en stelt nu voor die op eene andere wijze te heffen.

Te dien einde klimt men nog hooger op dan de bron, en wil die heffen op de verscheidene aschsoorten, die de voornaamste grondstoffen der zeep uitmaken. Door dit middel wordt de belasting, van den fabrikant die de zeep maakt, op den koopman, die de asch invoert, overgebracht.

Dus behoort de nieuwe, gelijk de oude belasting, tot die soorten, welke aan den oorsprong geheven worden, en in die soort weder tot de zulken, die men bij den invoer ontvangt, en waarvan de last in de eerste plaats door den zeehandelaar gedragen wordt.

Ik ben de laatste niet geweest, Ed. Mog. Heeren, die de bezwaren van de belasting op de zeep heb gevoeld; en ik meen die onbewimpeld bij eene discussie in de laatste zitting te hebben blootgelegd.

Maar ik heb toen mijn gevoelen voorgesteld, om die belasting geheel af te schaffen, en met verscheidene andere te vervangen door belastingen op de koloniale waren, die door de gegoede klasse worden gebruikt. Tevens sloeg ik voor, die nieuwe belasting onmiddellijk op de consumtie te leggen, om dus noch de fabriekaadje, noch den zeehandel te belemmeren. Ik geloof nog, dat die directe belastingen vijf millioenen zouden kunnen opbrengen, met zoo weinig kosten, dat het der moeite niet waardig is daarvan te spreken. Op die wijze, geloof ik, zou men bedrog, smokkelarij en het blijkbaar gevaar der restitutiën, best kunnen voorkomen.

Om de achttien millioenen, die van de accijnsen gevraagd worden, te bekomen, zou er dus nog eene som van dertien millioenen worden vereischt, die men door de behoudene belastingen moest heffen: en ik geloof dat men die wel vinden zou, hetzij door de tax te verminderen, hetzij door abonnementen.

De voorgestelde maatregel dient integendeel om de belasting op de zeep in stand te houden. Het is niet anders dan eene overdracht van den last, een voorschot, in plaats van door den fabrikant, nu door den koopman te dragen. De nieuwe wetten die men ons heeft medegedeeld, bevatten de vernietiging van geene enkele belasting; zij behelzen er wel twee nieuwe op de koloniale waren, maar waarvan de wijze van heffing mij voorkomt dezelfde te zijn als die op de asch, namelijk ten laste van den zeehandel. Ik haal die wetten niet aan om ze thans te bediscussieren, maar eenvoudig, om de strijdigheid van het verledene jaar uitgebragt gevoelen, met het thans weder te berde gebragte systema te doen blijken. Die strijdigheid, welke het geheele stelsel omvat, strekt zich dus ook natuurlijk uit tot den

XV. *Invoering eener consumtive belasting op potasch, paerlasch, soda en weedasch.* (Behandeling van het wets-ontwerp.)

» De staatsraad, Directeur-Generaal der In- en Uitgaande regten en Accijnsen in de zitting tegenwoordig, heeft het ontwerp verdedigd.»

Het is daarna in omvraag gebracht en met eene meerderheid van 64 tegen 2 stemmen aangenomen geweest. (1)

» De verzending van de Eerste Kamer zal zonder resumptie geschieden.»

» De **Voorzitter** heeft aan de leden herinnerd dat de verplichting tot geheimhouding opgelegd in de vergadering met besloten deuren van den 31sten December jl., steeds bleef voortduren.

» Waarna de zitting is openbaar verklaard en alzoo voortgezet.»

maatregel dien wij thans bediscussieren. Ik kan geen twee gevoelens hebben, en dat over het stuk, waaromtrent wij thans raadplegen, moet hetzelfde zijn als over het systema.

Toen ik voor drie jaren de eerste kennis aan dit stelsel kreeg, kwam het mij schoon voor, in het bijzonder om de volmaakte vrijheid, die het aan den binnenlandschen handel beloofde.

Maar weldra, en nog vóór de invoering, heb ik er gebreken in opgemerkt, die ik toen te kennen gaf. Sedert heb ik er in de praktijk zoo vele ontmoet, dat ik geheel van mijne vooringenomenheid ben teruggekomen. Thans geloof ik, dat de nijverheid zoowel wat fabrieken als koophandel aangaat door dit stelsel evenzeer in gevaar is.

In de discussie der wetten zelve zal ik alle die denkbeelden moeten ontwikkelen. Op dit oogenblik heb ik genoeg gezegd, om reden te geven van de stem, die ik voornemens ben uit te brengen.»

(1) De heer van Hogendorp stemde, blijkens zijne eigene opgave, tegen het ontwerp.

Verslag van het voorgevallene op 6 Januarij 1819, vóór de openbare zitting.

» De notulen van het verhandelde in de laatstgehouden vergadering met gesloten deuren op den 4den dozer, zijn gelezen en gearresteerd.»

» Is gelezen eene missive van de Eerste Kamer, daarbij kennis gevende dat zij zich heeft vereenigd met het ontwerp van wet bepalende voorloopige maatregelen in betrekking tot eene in te voeren consumtive belasting bij den invoer op de potasch, paerlasch, soda en weedasch.»

» En is deze kennisgeving aangenomen voor notificatie.»

» De **Voorzitter** heeft ter kennis der Kamer gebracht, dat hij van den staatsraad, belast met de directie der Staats-secretarie, schriftelijk berigt heeft ontvangen, dat de vermelde wet door den Koning op gisteren is onderteekend, en heden door het *Staatsblad* zal worden bekend gemaakt.»

» En is diensvolgens de geheimhouding in de vergadering met gesloten deuren van den 31sten December jl. opgelegd, thans opgeheven geworden.»

» De vergadering met besloten deuren is daarna geëindigd en de zitting in het openbaar voortgezet.»